

Inhoud

- 1 Voorpagina
- 2 Bij de voorplaat
- 2 Voorwoord
  - Ton Valkenburgh
- 3 CompUfair op 17 september
- 4 HCC!kennisdag op 8 oktober
  - René Suiker
- 6 Waarom Linux
  - Hans Lunsing/Ton Valkenburgh
- 8 Packagemanagers Winget & Scoop
  - André Reinink
- 12 Algoritmen
  - Isja Nederbragt
- 15 HCC!apple over DMA/DSA
  - Bert van Dijk
- 16 Linux Mint uitproberen
  - Ton Valkenburgh
- 20 Windows 11: een tussenbalans
  - Ger Stok
- 24 Versleuteling van 'n reeks bytes (2)
  - Hans Lunsing
- 28 KompoZer
  - Harry van Mosseveld
- 30 GIMP release notes
  - Wessel Sijl

Bij de voorplaat

Zoals Ton Valkenburgh in het voorwoord al aangeeft... we leggen de focus stevig op Linux in al zijn verschijningsvormen. Het komend HCC-seizoensthema is dan ook Linux Mint.

We zullen op de aanstaande CompUfair aan de slag kunnen met de nieuwe LTS-versie Mint 21. Het zag er even naar uit dat niet zou gaan lukken. De bèta-versie had wat vertraging opgelopen door enkele probleempjes. Maar gelukkig is alles nog goed terecht gekomen. En zoals het Linux betaamt... dan maar wat later in plaats van een haperende distro uitbrengen. (Kunnen anderen een voorbeeld aan nemen).

Voorwoord

Duurzaamheid heeft de laatste jaren veel aandacht gekregen. Producten moeten langer mee gaan, te repareren zijn en de gebruikte grondstoffen moeten kunnen worden hergebruikt. Kortom, we willen van een lineaire economie naar een cyclische economie. Honderd procent hergebruik van grondstoffen zal helaas niet haalbaar zijn. Ook blijkt bij hergebruik vaak een laagwaardiger product te worden gefabriceerd. Een cyclische economie zal dus altijd een lineaire component behouden. Daarom is het zo belangrijk dat producten langer mee gaan.

De introductie van de computer heeft een heel ander soort producten tot gevolg gehad. Naarmate de computer steeds kleiner werd en krachtiger per volume-eenheid, verscheen het in steeds meer producten. Het ontwerp van apparaten verschoof van hardware naar software. Functionaliteit werd bepaald door programma's. Hardware kan bij een goed ontwerp lang meegaan. Het onderhouden van programma's zou dus ook zo lang moeten gebeuren. Dat geldt zeker als er veiligheidsaspecten een rol spelen. Dat is echter kostbaar voor producenten en zal zijn invloed hebben op de prijs. Het is nu vooral een weggooi-product geworden.

Gelukkig zien we op Europees niveau goede ontwikkelingen. Fabrikanten worden verplicht om voor langere tijd software-updates te verzorgen. De periode van verplichte updates zal afhangen van het apparaat of de toepassing. Hoe dit in de praktijk uitwerkt voor de vele apps in de stores is nog onduidelijk. Het is in ieder geval een goede ontwikkeling dat de politiek aandacht krijgt voor de veiligheid op de digitale snelweg.

Bij de personal computer zijn de hardware en het besturingssysteem losgekoppeld. Al is er een tendens bij sommige fabrikanten om dit los te laten en de consument minder vrijheid te gunnen. Een nieuwe versie van een besturingssysteem moet in een duurzame samenleving dus ook nog oude hardware ondersteunen. Ook bij een nieuwe versie van het besturingssysteem moeten oude programma's van de gebruiker blijven werken. Er is helaas nog een lange weg te gaan en veel te winnen.

Microsoft heeft met de introductie van Windows 11 in dit kader dus een slechte job gedaan. Nieuwe hardware-eisen stellen zonder te zorgen dat oude apparatuur - eventueel met beperkingen - nog worden ondersteund. Dit is duidelijk tegen de tijdgeest in.

Gelukkig is er een alternatief dat ook blijft werken op oude hardware: Linux. Het heeft de laatste tien jaar een grote sprong voorwaarts gemaakt. Het is geen besturingssysteem meer voor techneuten, maar gebruiksvriendelijk met een grafische gebruikersinterface. Het is dus goed dat HCC als seizoensthema Linux heeft gekozen.

In de SoftwareBus hebben we al vele malen aandacht aan Linux besteed, maar vanaf nu gaan we dit structureel aanpakken. We helpen geïnteresseerden op weg en laten steeds meer interessante aspecten van Linux langs komen. Dit is actie voor meer dan een seizoen. We zullen het ook ondersteunen met webinars voor degenen die minder goed kunnen reizen.

De komende CompUfair geven we een workshop Linux Mint. We hebben laptops klaar staan, zodat je zelf aan de slag kan gaan. Uiteraard mag je ook je eigen laptop meenemen. Dan ga je met een werkend Linux-systeem naar huis.

Ton Valkenburgh

Je wilt ook wel eens iets schrijven in de SoftwareBus? Dat kan. Graag zelfs!
Wil je liever redigeren? Dat kan ook!

Neem contact op met de redactie via het contactformulier op de website:
www.compusers.nl

Sluitingsdatum volgend nummer (2022-5):
6 oktober 2022